

Pietre de poticnire: A FACE LOCURILE SĂ VORBEASCĂ

Interviul cu Dr. Nicola Wenge, DZOK (Dokumentationszentrum Oberer Kuhberg Ulm e.V.) a fost realizat de Bertram Wegemer

De ce sunt aceste pietre de poticnire o parte importantă a culturii germane a memoriei?

Ideea de bază a pietrelor de poticnire este că oamenii se împiedică de destine și nume de oameni, de oameni care au suferit în acest loc greutăți inimaginabile în timpul perioadei național-socialiste. Pietrele de poticnire creează o punte între lumea oamenilor de astăzi și cea a oamenilor din acea perioadă. Aceasta este o sarcină a activității memoriale în general, de a crea zone de timp în care oamenii pot înțelege ceea ce a fost în trecut. Pentru a face locurile să vorbească. Oricum, trebuie, de asemenea, să spunem povești.

Prima piatră de poticnire din Germania a fost pusă la Köln în 1992 de către artistul Gunter Demnig. Ce părere aveți despre implicarea acestui artist?

Am un respect enorm pentru munca sa de o viață, pentru că a găsit, fără pretenții, o formă artistică de comemorare a victimelor național-socialismului care îi face pe mulți oameni să se gândească și îi motivează să lucreze pentru cultura memoriei. Cred că este minunat - personal, dar și în calitate de director al Centrului local de documentare nazistă care se ocupă tocmai de aceste chestiuni.

La Ulm, primele 14 pietre au fost puse în mai 2015. Care a fost reacția?

Orașul nu a fost prea entuziasat la început, deoarece la acea vreme se pregătea o carte memorială pentru victimele Holocaustului. Este important să se creeze o bază științifică pentru comemorare. În câteva ședințe cu cei implicați, am analizat când și unde ar fi un moment bun pentru a pune Pietrele de poticnire. În 2015 a avut loc prima depunere, iar reacția orașului a fost incredibil de pozitivă. De asemenea, a arătat că nu a fost o acțiune fulgerătoare și că există un interes continuu din partea cetățenilor care însoțesc Blocurile de poticnire până în prezent. În alte orașe, au existat dispute cu proprietarii de case care nu doreau ca Blocuri de poticnire să fie așezate în fața proprietății lor. La noi nu s-a întâmplat deloc așa ceva.

Nu doar artistul, ci și orașul și organizatorii sunt implicați....

Da, pentru un anumit grup Pietrele de poticnire sunt incredibil de importante, acestea sunt rudele victimelor. Mi se pare remarcabil faptul că inițiativa și Centrul de Documentare au reușit în repetate rânduri să stabilească contacte și, de asemenea, să aibă grijă de acest grup. Și că oamenii se încep să participe la așezarea Pietrelor de poticnire. Acesta este un gest de onoare foarte important și numai pentru asta acest proiect merită. Cred că importanța conexiunii dintre a doua și a treia generație cu orașele din care strămoșii lor au fost expulzați, răpiți și uciși a fost mult timp subestimată. Este important că astăzi există oameni chiar în acest oraș în care au avut loc crimele, care nu numai că se îndepărtează de crimele național-socialiștilor, dar prin aceste Pietre de poticnire îi și onorează pe oamenii care au fost uciși de naziști. Istoria acestor oameni, existența lor, urma să fie ștearsă din istorie. Și tocmai de aceea Pietrele de poticnire și biografiile din spatele numelor au o funcție importantă.

Cum sunt primite Pietrele de poticnire în oraș astăzi, în această perioadă de renaștere a rasismului?

Blocurile de poticnire s-au impus ca o parte naturală a culturii memoriei, la fel ca și memorialul lagărului de concentrare Oberer Kuhberg, la fel ca multe alte inițiativă și memoriale care există în oraș. Chiar nu cred că situația se va înrăutăți. În legătură cu așa-numitele "plimbări Corona", există întotdeauna atacuri la adresa culturii comemorării sau comparații foarte ciudate cu dictaturile, inclusiv cu însușirea victimelor. Dar, până acum, blocurile de poticnire nu au fost afectate.

Cum este cooperarea cu alte organizații și cu rudele victimelor?

Arhiva orașului este întotdeauna acolo pentru a sfătui atunci când vine vorba de clarificarea istoricului. Este foarte important și am menționat deja orașul, care ajută la întrebări practice, organizatorice și ideologice. Oricum, sunt implicate și alte instituții. De exemplu, Teatrul Ulm, când actorii au jucat la o așezare. Și, desigur, noi, ca DZOK, putem folosi rețeaua de contacte cu rudele.

Cum poate fi transmis mesajul Pietrelor de poticnire?

Pietrele de poticnire nu vorbesc singure. Trebuie să oferim oamenilor un fundal. Trebuie să spunem poveștile care fac locurile să vorbească. Inițiativa Ulm Stumbling Block, de exemplu, pune pe internet biografiile celor ale căror nume sunt pe pietre. Atunci ai nu doar numele și datele oamenilor, ci și înveți câte ceva despre personalitățile lor, despre istoria familiei. Trebuie să includem canalele de comunicare pe care le folosesc tinerii. De exemplu, suntem și pe Instagram. Mulți dintre cei mai tineri nici măcar nu știu ce au făcut strămoșii lor în timpul național-socialismului. Dar mulți vin la noi și din alte culturi și trebuie să facem conexiuni: De ce este acest subiect atât de important în societatea noastră?